

4. Коробова І.В. Реалізація міжпредметних зв'язків фізики й пожежної та аварійно-рятувальної техніки у процесі підготовки пожежних-рятувальників [Текст] / Д.Л. Брит, І.В. Коробова // Пошук молодих. Випуск 19: Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції [«STEM-освіта як напрям модернізації методик навчання природничо-математичних дисциплін у середніх і вищих навчальних закладах»], (Херсон, 18-19 квітня 2019 р.) / укладач В.Д.Шарко: ПП Вишемирський В.С., 2019. – С. 27-29.

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ФІЗИКИ Й ПОЖЕЖНОЇ ТА АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ПОЖЕЖНИХРЯТУВАЛЬНИКІВ

Брит Д.Л., Коробова І.В.

Херсонський державний університет

На сучасному етапі розвитку суспільства підготовка компетентного пожежного-рятувальника має здійснюватись на основі інтеграції фундаментальних і професійних знань. Цьому сприяє реалізація міжпредметних зв'язків з фізикою як однією з фундаментальних природничих дисциплін. Саме фізичні знання, залучені для пояснення принципу роботи професійного обладнання, дадуть фахівцю можливість вміло користуватися ним, здійснювати усвідомлено й компетентно різноманітну професійну діяльність. Проведений аналіз сучасної системи підготовки пожежних-рятувальників (О.Березюк [1], О.Кобилянський [2], А.Виноградов, Т.Бугеря) свідчить, що запровадженню компетентнісного підходу в цей процес заважають різноманітні причини, однією з яких є те, що вивчення дисциплін проводиться без урахування міжпредметних зв'язків.

Актуальність даної проблеми полягає в тому, що для навчання пожежних-рятувальників необхідно, щоб слухачі мали знання з фізики задля більш якісного засвоєння матеріалу професійно-теоретичної підготовки.

Мета дослідження – аналіз науково-методичної літератури для виявлення міжпредметних зв'язків дисциплін «фізика» й «пожежна та аварійно-рятувальна техніка», розкриття можливостей реалізації міжпредметних зв'язків з фізикою як умови формування професійної компетенції пожежних-рятувальників.

Нами з'ясовано, що міжпредметні зв'язки є складовою принципу наступності у навчанні. У філософській літературі він трактується як прояв закону діалектичного синтезу (закону подвійного заперечення-зняття). Наступність розуміється як зв'язок між різними ступенями розвитку. Але наступність – не просте механічне запозичення «старих» ідей на новому ступені розвитку. Вона обов'язково передбачає критичний аналіз та творче перетворення «старих» ідей [3; с.44]. У наступності виділяють два рівні – вертикальний та горизонтальний. Саме до останнього можна віднести міжпредметні зв'язки [4].

Аналіз програм з фізики для загальноосвітніх навчальних закладів та програм професійної підготовки пожежних-рятувальників дозволили виявити перелік фізичних знань, на яких ґрунтуються професійні знання, необхідні пожежним-рятувальникам для набуття професійної компетентності. Встановлені міжпредметні зв'язки дали змогу зіставити та узагальнити матеріал дисциплін (табл. 1).

Таблиця 1

Міжпредметні зв'язки дисциплін «фізика» та «пожежна та аварійно-рятувальна техніка»

Тема заняття	Назва навчальної дисципліни		
	«Пожежна та аварійно-рятувальна техніка»	«Фізика»	
		Тема	Розділ фізики
Пожежне обладнання	Водопінне обладнання: гідроелеватор Г-600, пінозмішувач.	Кутова швидкість. Частота і період обертання. Кутове прискорення. Зв'язок між кутовими і лінійними величинами.	Механіка (10 кл.) Кінематика обертального руху

	Пожежні стволи. Ствол ручний пожежний, ствол повітряно-пінний, генератори піни середньої кратності, стволи пожежні лафетні та інші. Пожежні насоси. Види та модифікації, призначення, технічна характеристика, будова.	Момент сили. Момент інерції. Теорема Штейнера. Основний закон динаміки обертального руху. Умови статичної рівноваги. Таблиця відповідності параметрів поступального і обертального рухів Робота сили. Потужність. Кінетична енергія. Кінетична енергія обертального руху. Потенціальна енергія. Потенціальні силові поля. Повна механічна енергія	Динаміка обертального руху Робота і енергія
Вогнегасники та вогнегасні речовини	Класифікація вогнегасників, галузь їх використання. Переносні вогнегасники (водопінні, вуглекислотні, порошкові, водяні). Принцип роботи та порядок приведення вогнегасників у дію. Вогнегасні речовини. Вода і водохімічні розчини. Вогнегасні піни. Газові суміші, які використовуються для гасіння пожеж. Порошкові суміші. Хімічні та фізичні властивості вогнегасних речовин, принцип їх вибору при гасіння пожежі.	Основні положення молекулярно-кінетичної теорії будови речовини та її дослідне обґрунтування. Властивості газів. Ідеальний газ. Газові закони. Тиск газу. Рівняння стану ідеального газу. Ізопроееси. Пароутворення й конденсація. Вологість повітря. Властивості рідин. Поверхневий натяг рідини. Змочування. Капілярні явища. Фізичні властивості твердих тіл.	Молекулярна фізика та термодинаміка (10 клас) Властивості газів Властивості рідин Властивості твердих тіл

Використання міжпредметних зв'язків фізики і пожежної та аварійно-рятувальної техніки під час підготовки пожежних рятувальників сприяють формуванню професійної компетентності, яка проявляється у здатності реально впливати на ефективність

виробничих процесів, вміти організувати безпечні умови праці в процесі практичної діяльності, мобілізувати колектив на виконання складних завдань, самостійно приймати вірні рішення.

Перспективою дослідження є розробка методичних рекомендацій для викладачів з реалізації міжпредметних зв'язків з фізикою у процесі підготовки пожежних-рятувальників.

Література:

1. Березюк О.В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник / О.В.Березюк, М.С.Лемешев. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 204 с.
2. Кобилянський О.В. Основи охорони праці: навчальний посібник /О.В.Кобилянський, М.С.Лемешев, О.В.Березюк. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 188 с.
3. Кохановский В.П. Философия науки. Учебное пособие /В.П.Кохановский, В.И.Пржиленский, Е.А.Сергодеева. – М.: ИКЦ «МарТ», Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2006. – 496 с.
4. Коробова І.В. Наступність навчання як умова формування професійного мислення майбутнього вчителя фізики / І.В.Коробова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова: Серія № 5: Педагогічні науки : реалії та перспективи: [зб. наук. праць] / За ред. В.Д.Сиротюка. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. – Вип. 19. – С.157-162.